

Elhunyt Ritoók Zsigmond, az MTA rendes tagja

13.3.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

Életének 97. évében elhunyt Ritoók Zsigmond ókortudós és klasszika-filológus, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja.

Ritoók Zsigmond egyetemi diplomája (1952) óta, tehát az elmúlt hét évtizedben a magyar ókortudomány és klasszika-filológia kivételesen nagy formátumú életművét hozta létre. Munkásságában természetes egységbe illeszkedik klasszikus antik szövegek (köztük Arisztotelész *Poétikája*) értelmezése, magyarra fordítása, magas szintű kiadása, az ókori zeneesztétika forrásainak bemutatása, valamint irodalmi jelenségek és egész művelődéstörténeti korszakok mélyreható átvilágítása.

Módszertanával mintapéldája lehet annak, amit az irodalommal való foglalkozás tágabb látóhatárú, kultúratudományi fordulatának nevezünk, de közben sohasem mondott le az irodalmi szöveg sajátos nyelvhasználatának tüzetes poétikai és retorikai vizsgálatáról, sőt a természettudományok módszertani inspirációjára is fogékonyan új, teljesebb és jelentősebb szintézisbe tudta foglalni a homéroszi epikus nyelv hálózatos működésére vonatkozó korábbi ismereteket.

Egyik legutóbbi úttörő művében (*Homéros Magyarországon*, 2019) feltárta és összegezte Homérosz sokrétű hazai hatástörténetét iskolai tanításban, tudományban, irodalmi művekben és műfordításokban, a 16. századtól egészen napjainkig. Ritoók Zsigmond műveinek anyagismerete, kiérlelt átgondoltsága és kristálytiszta stílusa egy nagy tudós-tanárra vall, aki nem csupán az egyetemi katedráról tanított: kifejtett gondolatai egyaránt hozzáférhetők, sőt élvezhetők a szaktudós, a középiskolai vagy egyetemi oktató, az egyetemi hallgató és a szélesebb művelt közönség számára. Évtizedeken át szerepet vállalt hazai és külföldi tudományos szervezetek fontos posztjain, eközben megingathatatlan erkölcsi alapállásával nemzedékek sora számára lett szaktudományának lelkiismerete, mondhatni erkölcsi iránytűje.

Teljesítményének legfőbb elismerései: Széchenyi díj, 2001; Bolyai alkotói díj, 2009; Magyar Corvin-lánc, 2018.

Ritoók Zsigmonddal 2018-ban készült életútinterjú az mta.hu *Utak a Széchenyi térre* című sorozatában. Az interjú itt olvasható.

https://mta.hu/mta_hirei/elhunyt-ritook-zsigmond-az-mta-rendes-tagja-115217